

Stockholms Handelskammare

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Dnr: Fi2017/02150/K
HK dnr Reepalu 2017-0086

Regeringskansliet per e-post:
fi.registrator@regeringskansliet.se
fi.ordning.och.reda@regeringskansliet.se

Stockholm, den 8 september 2017

Remissyttrande avseende Kvalitet i välfärden – bättre upphandling och uppföljning (SOU 2017:38)

Inledning

Stockholms Handelskammare tackar för möjligheten att svara på remissen Kvalitet i välfärden – bättre upphandling och uppföljning (SOU2017:38).

Stockholms Handelskammare ställer sig bakom Svenskt Näringslivs remissvar med följande tillägg.

Utredningens utgångspunkter

I tilläggsdirektiven till Välfärdsutredningen som regeringen beslutade den 5 november 2015 anges att:

”Utredaren ska därför analysera hur olika kvalitetsmått kan användas på ett strategiskt sätt vid exempelvis upphandling av välfärdstjänster och uppföljning av utförda välfärdstjänster.”

I betänkandet tycks utredaren i stället utgå från att *vinstbegränsning* är målet för införandet av strategiska kvalitetskrav, inte *höjning av kvaliteten*. Utredningen kommer fram till att kvalitetsuppföljning är en bristfällig metod för vinstbegränsning, och drar därefter slutsatsen att förändrade och förbättrade kvalitetskrav i princip inte bör eller kan införas.

Stockholms Handelskammare anser att det är svaret på en närmast irrelevant fråga som dessutom saknar stöd i direktiven.

Utredningen skriver att det viktiga i välfärdsverksamheter är *hur* något utförs till skillnad mot till exempel sophämtning, där det viktiga är *vad* som utförs. Det är en anmärkningsvärd utgångspunkt. Bemötandefrågor inom t ex vård är viktiga (och fullt möjliga att mäta, både direkt med patientundersökningar men också indirekt via till exempel kundval) men vårdens kanske viktigaste uppgift är att utföra tjänster av hög kvalitet som ökar hälsa och välbefinnande hos befolkningen. Ett ytterligare exempel: att helt bortse från skolans uppdrag att leverera mätbar kunskap till eleverna står i direkt strid med skolans uppdrag. I Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet från 2011 står exempelvis:

”Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.”

Sverige och kvalitetsarbete inom välfärden

De svenska kvalitetsregistren är världsberömda. I dagsläget finns 96 nationella kvalitetsregister i drift som finansieras av sjukvårdshuvudmännen och staten. Uppgiften för registren är tydlig:

”När ett register är fullt utbyggt är det möjligt att följa upp alla patienter i landet. Det är också möjligt att följa upp hur enskilda landsting, sjukhus eller kliniker bedriver sin vård.

Kvalitetsregistren möjliggör lärande och ständigt förbättringsarbete och de är en nödvändig ingrediens i ett modernt hälso- och sjukvårdssystem. Registren byggs upp av de professionella yrkesgrupper som själva ska ha nytta av dem i sin yrkesvardag. Drift av registren sköts på många olika kliniker runt om i landet.”

(<http://kvalitetsregister.se/tjanster/omnationellakvalitetsregister.1990.html>)

Att systematiskt dokumentera alla patienter med en viss diagnos gör att kvalitetsförbättrande åtgärder kan utföras och forskning kan bedrivas både billigare och snabbare jämfört med traditionella studier. Många andra länder visar stort intresse för Sveriges systematiska och långvariga arbete med kvalitetsregister. Även till exempel inom äldreården finns kvalitetsregister.

Därför är det förvånande att betänkandet slår fast att begåvat satta kvalitetskriterier inte fungerar, trots att det kanske bästa beviset för motsatsen finns på nära håll.

Utredningens slutsatser

Vidare borde betänkandets resonemang få inverkan också på offentligt drivna välfärdsverksamheter. Om inte kvalitet kan mätas när utföraren är privat kan den heller rimligen inte mätas när utföraren är offentlig. Detta tar bort grunden för att det är möjligt att mäta om skattepengar gör nytta oavsett utförare.

Slutligen: utredningen innehåller ett antal förslag som ska skärpa tillsynen för privata utförare av välfärdstjänster. Regeringen har tidigare deklarerat att offentlig sektor ska styras mera med tillit som utgångspunkt. Detta riskerar att skapa en växande diskrepans mellan hur tillsynen av privat och offentligt drivna verksamheter går till. I stället anser Stockholms Handelskammare att tillsyn och kvalitetsuppföljning i så lång utsträckning det är möjligt sker på samma sätt oavsett utförare, och att likvärdighet bör vara målet för att garantera rättssäkerhet och transparens för medborgare och tillsynsmyndigheter.

FÖR STOCKHOLMS HANDELSKAMMARE

Fredrik Torehammar
Näringspolitisk expert